

EFFECTENHANDEL

In elk land een Beursplein 5

Wat zijn de groeimotoren van de Nederlandse economie? Het handelssysteem van de Amsterdamse beurs is een belangrijk exportproduct. Door Pieter Klook

Cees Vermaas, die nieuwe bestuursvoorzitter van de Amsterdamse beurs, begint zoals zoveel Nederlandse bestuurders spontaan te lachen als het over China gaat. 'Het groeit zo hard daar. De verwachting is nu dat de komende jaren 400 duizend Chinese bedrijven naar de beurs gaan. 400 duizend! Bij NYSE Euronext staan wereldwijd in totaal achtduizend bedrijven genoteerd. We kunnen daar bij wijze van spreken dus zo nog vijftig nieuwe beurzen neerzetten.'

Vermaas is binnen het bestuur van NYSE Euronext verantwoordelijk voor de internationale uitbreiding en dat blijft hij, ook als hij straks de baas is van Beursplein 5.

De nieuwe beursdirecteur staat symbool voor de transformatie die het beursbedrijf doormaakt. Sinds het begin van de 17de eeuw was de Amsterdamse beurs een belangrijk financieel centrum, tegenwoordig is dezelfde beurs een belangrijk exportproduct. Het beurshandelssysteem van NYSE Euronext wordt als het aan Vermaas ligt over de hele wereld uitgerold. 'Nu gaat al 35 procent van alle wereldwijde transacties via onze netwerken, en dat kan nog fors groeien.'

Handelsvloer is verdwenen

Van de Amsterdamse effectenbeurs is fysiek niet veel meer over. De handelsvloer is vervangen door twee servers (een in Londen, een in Parijs), die alle transacties afhandelen. Beursplein 5 is vooral nog een symbool. Daarvan zou je treurig kunnen worden, maar dat is aan Vermaas niet besteed. Hij droomt van een wereldwijde beurs, een virtuele handelsvloer die zich uitstrekt van New York, via Amsterdam tot aan de Filipijnen. 'Nederlanders kunnen daar een grote rol bij spelen.'

China kan hij nog net niet in – de grote beurzen zijn nog in handen van de staat – maar in de regio (Maleisië, Thailand, Indonesië, de Filipijnen, Singapore, Vietnam en Laos) is Vermaas voor NYSE Euronext een stevige positie aan het opbouwen. 'Die landen zien de opkomst van China en India als machtsblokken en willen daar iets tegenoverstellen. Mer 600 miljoen inwoners is dit ook een enorm krachtige regio. Wij onderzoeken of we de beurzen in dit gebied beter kunnen laten samenwerken en we leveren de benodigde technologie.'

Her Midden-Oosten en Zuid-Amerika lonken ook. In Qatar bouwt Vermaas een nieuwe beurs op. 'Die leveren we straks kant en klaar op, inclu-

Cees Vermaas, de baas van de Amsterdamse beurs. 'Wij leveren technologie.' Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

2040

Hoe verdient Nederland over dertig jaar zijn geld? Een serie

sief toezicht en mensen die de beurs open en dicht doen.' In ruil daarvoor krijgt NYSE Euronext een belang van 20 procent.

Grensoverschrijdend

De transformatie van het beursbedrijf is razendsnel gegaan. Tot diep in

de jaren negentig waren beurzen aan een land gebonden. Grensoverschrijdende samenwerking was er niet of nauwelijks. 'De beurs was een afspiegeling van de economie van een land', zegt Vermaas, 'ze faciliteerde vooral de lokale banken en beleggers om te handelen in lokale aandelen, obligaties en opties.'

Vanaf de millenniumwisseling veranderde dat snel. In 2002 kwam de eerste grensoverschrijdende fusie tot stand, toen de Amsterdamse, Brusselse en Parijse beurzen opgingen in Euronext. Het was Vermaas' eerste grote beurzenproject.

Het bleef niet bij deze fusie. Overal in de wereld gingen beurzen samen. De mogelijkheden van de gemiddelde handelaar stegen daardoor snel. Het werd steeds eenvoudiger om op andere beurzen te handelen, waardoor de mogelijkheden voor nieuwe handelsstrategieën en beleggingsproducten snel groeiden.

En ook daarbij speelt Nederland volgens Vermaas een sleutelrol. 'In de ontwikkeling van derivatenhandel lopen we echt voorop', zegt Vermaas. 'In Singapore zie je bijvoorbeeld veel Nederlanders, ze zijn veel prominenter aanwezig dan de Fransen en Britten.'

Tot voor kort waren de mogelijkheden van een handelaar beperkt door de plek waar hij zich bevond. Een handelaar in Amsterdam die een transactie in Parijs wilde plaatsen, liep altijd achter de feiten aan. In de eerste plaats kreeg hij de informatie over koersbewegingen van de Parijse

nog proberen te ondervangen door in de korte kabels een vertraging in te bouwen, maar dat werkte niet voldoende.'

Het probleem is nu opgelost. Elke handelaar, of hij nu in Amsterdam of in Stockholm zit, werkt via een computer die tegen de server van de beurs is aangeplakt. Die computer reageert razendsnel op alles wat er op de beurs gebeurt. De handelaar houdt hem slechts van een afstand in de gaten.

Overal handelen

De Amsterdamse optiehuizen kunnen nu vanuit Amsterdam wereldwijd in alle opties handelen. All Options bijvoorbeeld fungeert op dertig beurzen als hoekman. De computers van het bedrijf geven op deze beurzen voortdurend bied- en laat prijzen af. Het is zaak de beste prijzen af te geven en tegelijkertijd nog een winstmarge over te houden. Nederlandse optiehuizen blijken daar erg goed in, mede dankzij het feit dat Amsterdam ooit de eerste Europese optiebeurs opende.

Andere Nederlandse beurshandelaren en optiehuizen gaan nog verder. Ze creëren hun eigen handelsplatforms en hun eigen beurzen, waarmee ze de concurrentie met de traditionele beurzen aangaan. Er dreigt een eindeloze hoeveelheid beurzen te ontstaan, waardoor de mogelijkheden van handelaren exploderen.

Voor de traditionele beurzen wordt het door al die concurrentie wel steeds lastiger winst te maken. Vermaas denkt dat de positie van Amsterdam bijzonder genoeg is om te overleven. 'Voor met name kleinere en middelgrote Nederlandse bedrijven blijft de Amsterdamse beurs een onmisbare plaats om Nederlandse investeerders aan te trekken.'

Hij probeert ondertussen ook Aziatische bedrijven te interesseren voor een beursgang in Amsterdam. 'We bieden ze een uitstekende toegang tot de Europese kapitaalmarkt.' Hij verwacht overigens niet dat Chinese bedrijven dan massaal naar Nederland zullen komen. 'Om een bedrijf goed te kunnen volgen, is het nog steeds handig als je als investeerder uit dezelfde regio komt.'

Meer concurrentie dankzij Brussel

In 2007 besloot de Europese Unie dat de concurrentie verder moest worden aangewakkerd. Vanaf 1 november 2007 mag iedereen zijn eigen beurs oprichten. De eis dat je in ruil daarvoor beursnoteringen moest aanbieden, kwam te vervallen. Al snel doken er partijen op die alternatieve platforms oprichtten, zoals Chi-X en Turquoise. Deze richten zich alleen op de grote aandelen, zoals in Nederland Shell, Unilever, Aegon en ING. De maatregel van de EU was bedoeld om de beurzen wakker te schudden, zodat zij ook goedkoper zouden worden en beter naar hun klanten zouden luisteren. Toen de beurzen nog aan een land waren gekoppeld, kwamen de klanten vanzelf. Het gevolg van de toegenomen concurrentie is dat handelaren en investeerders een ideale omgeving proberen te creëren. Pensioenfondsen en andere grote institutionele beleggers zoeken in toenemende mate hun toevlucht tot *black pools*, plekken waar ze in alle rust op zoek kunnen gaan naar een tegenpartij die grote hoeveelheden aandelen wil kopen of verkopen.